

Đi tìm thương hiệu GẠO THÁI BÌNH

KỶ 4: LỜI THỀ ĐỘC CỦA “BÁO GIỐNG”

Trong một số hội nghị của tỉnh, của ngành Nông nghiệp và Công ty Cổ phần Tổng công ty Giống cây trồng Thái Bình (Thai Binh Seed) về lĩnh vực trồng trọt, ông Trần Mạnh Báo, Chủ tịch Hội đồng quản trị, Tổng giám đốc Thai Binh Seed phát biểu khẳng định: “Nếu không xây dựng được thương hiệu gạo cho Thái Bình, tôi chết không nhắm mắt”. Ai cũng bảo ông thể độc, “chém gió”, bởi xây dựng thương hiệu gạo là cả một quá trình dài, cần sự vào cuộc tích cực của nhiều ngành, địa phương và nông dân... nên điều ông Báo nói khó thành hiện thực. Song những gì “Báo giống” thể xây dựng bằng được thương hiệu gạo Thái Bình đến nay đã thành hiện thực. Sản phẩm gạo của Thai Binh Seed được sản xuất khép kín từ giống lúa, kỹ thuật sản xuất, chế biến đến đóng gói sản phẩm với thương hiệu gạo Niêu vàng đang được người tiêu dùng biết đến và tin dùng.

Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc cùng các đồng chí lãnh đạo tỉnh thăm nhà máy chế biến gạo của Công ty Cổ phần Tổng công ty Giống cây trồng Thái Bình. Ảnh: THÀNH TÂM

ở trường và thực hiện những điều trần trở với đồng ruộng để góp phần giúp nông dân có cuộc sống ấm no. Khi xuống Trại giống nhìn cảnh kho tàng tan hoang (do bão năm 1986 tàn phá), công nhân thiếu việc làm, bao khó khăn chống chọi đã thử thách ngay từ khi ông đặt chân về. Ông đã cùng anh em công nhân dọn dẹp, sửa chữa lại kho tàng, chỗ ở và tổ chức lại sản xuất. Điều trần trở nhất với ông là Thái Bình ghi mốc son lịch sử đạt 5 tấn thóc đầu tiên ở miền Bắc (năm 1966) nhưng ở Trại giống lúc đó năng suất vẫn thấp, không ổn định. Phải đổi mới, phải “liều” dựa trên cách làm riêng, bằng trí tuệ, sự sáng tạo... chứ không phải làm bữa mà ông Báo đã thực hiện tại Trại giống. Với những kiến thức đã học được trên trường lớp, cùng với nghiên cứu tài liệu, ròng rã suốt 5 tháng cuối cùng ông Trần Mạnh Báo cũng hoàn thành để án về khoán sản phẩm cuối cùng đến người lao động. Khi đó án hoàn thành cũng là lúc áp lực lớn đè lên vai người thương binh, có nhiều ý kiến phản đối, có ý kiến còn nói không khéo bị kiểm điểm. Nhưng ông Báo bảo, mình có làm gì sai đâu mà sợ, làm vì cái tâm, vì mục tiêu tăng năng suất lúa, nâng cao thu nhập cho người lao động, có lợi cho công nhân, nông dân thì mình làm, không vụ lợi cá nhân. Thế rồi tác tại Trại giống lúa cấp 1 Đồng Cơ (Tiền Hải). Đây là cơ hội để ông áp dụng kiến thức học được

lượng tăng 20 - 30% so với sản xuất trước đó. Vụ lúa đầu thành công ai cũng mừng và Trại giống tiếp tục có những bước đột phá mới từ việc chuyển đổi cơ cấu giống lúa, khoán sản phẩm, áp dụng tiến bộ khoa học vào sản xuất... Lúc đó, sự chuyển mình của Trại giống lúa cấp 1 Đồng Cơ do ông Báo khởi xướng góp phần làm chuyển biến hệ thống nông nghiệp quốc doanh theo cơ chế này.

Hóa giải lời thề

Sau những thành công bước đầu ở Trại giống lúa cấp 1 Đồng Cơ, năm 1994, ông Báo chuyển về công tác tại Công ty Giống lúa Thái Bình (nay là Công ty Cổ phần Tổng công ty Giống cây trồng Thái Bình - Thai Binh Seed). Đây được coi là bước ngoặt lớn đối với ông, bởi công việc vẫn gắn với cây lúa song là cánh cửa lớn mở ra để ông cống hiến trí tuệ, sự sáng tạo, điều hành Công ty đưa đến những thành công vang dội - thương hiệu lúa giống Thái Bình. Ông Trần Mạnh Báo cho biết: Muốn doanh nghiệp tồn tại, phát triển thì phải có thương hiệu, trước hết là thương hiệu sản phẩm, đến thương hiệu doanh nghiệp, thương hiệu quốc gia. Để làm được điều này, những năm qua Thai Binh Seed luôn đi đầu về đổi mới trong ngành giống cây trồng Việt Nam. Điển hình như về khoán sản phẩm đến người lao động, bản lề giống cây trồng đến tận tay nông dân, xây dựng thương hiệu đầu tiên trong ngành giống cây trồng, nhượng quyền và bảo vệ thành công thương hiệu giống lúa thuần (TBR-1) làm tiền đề hình thành thị trường bán quyền giống cây trồng hiện nay... Với sự nỗ lực không mệt mỏi của Thai Binh Seed, đến nay đã nghiên cứu thành công hơn 22.000 tấn giống cây trồng, trong đó chủ lực là các giống lúa năng suất, chất lượng cao. Thành công trong xây dựng thương hiệu giống lúa Thái Bình

Ông Trần Thanh Sơn, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Bình Định (Kiến Xương)

Tham gia liên kết sản xuất lúa giống, lúa hàng hóa cho Công ty Cổ phần Tổng công ty Giống cây trồng Thái Bình từ năm 2008, Công ty TNHH Hưng Cúc từ năm 2015, xã Bình Định có trên 50% diện tích gieo cấy có hợp đồng bao tiêu sản phẩm. Không chỉ tạo thuận lợi cho HTX trong chỉ đạo, điều hành, liên kết sản xuất có đầu ra ổn định giúp nông dân yên tâm đầu tư sản xuất, nâng cao thu nhập từ 1,3 - 1,5 lần so với sản xuất tự do. Người dân cũng mạnh dạn áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào thâm canh lúa. Bình Định là một trong số ít những địa phương triển khai mô hình sản xuất lúa theo VietGAP qua đó thay đổi quan điểm, nhận thức của người dân trong canh tác lúa, tạo ra những sản phẩm chất lượng cao, an toàn với người sử dụng và môi trường là tiền đề để xây dựng thương hiệu gạo.

Ông Phạm Văn Khiên, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Thái Thành (Thái Thụy)

Để nâng cao thu nhập cho người dân, hàng năm, xã Thái Thành thực hiện liên kết với các công ty, doanh nghiệp trong sản xuất, bao tiêu lúa với diện tích trên 100ha, chủ yếu là giống lúa BC15. Tham gia liên kết, người nông dân được hưởng lợi nhiều. Không chỉ được hưởng những chính sách ưu đãi như ứng trước giống, phân bón bảo đảm về chất lượng, còn được hướng dẫn kỹ thuật trong quá trình sản xuất. Đặc biệt, nhiều đơn vị thu mua thóc tươi giúp nông dân không lo ép giá, không mất công phơi, bảo quản sau thu hoạch. Từ những thành công bước đầu, chúng tôi đang hướng đến xây dựng chuỗi liên kết sản xuất lúa, gạo khép kín với các doanh nghiệp để xây dựng thương hiệu gạo.

Bà Hoàng Thị Thắm, thôn Hòa Bình, xã Bình Định (Kiến Xương)

Gia đình tôi tham gia liên kết sản xuất lúa với Công ty Cổ phần Tổng công ty Giống cây trồng Thái Bình từ nhiều năm nay. Được Công ty tập huấn về kỹ thuật, hướng dẫn quy trình sản xuất từ gieo mạ đến chăm sóc, bón phân, phòng, trừ sâu bệnh, thu hoạch... áp dụng vào sản xuất rất hiệu quả, lúa ít sâu bệnh, tăng năng suất mà chi phí đầu tư cho sản xuất lại giảm. Nông dân chúng tôi rất mong Công ty xây dựng được thương hiệu gạo từ những giống lúa phù hợp với canh tác của địa phương để sản phẩm lúa gạo sản xuất ra có đầu ra ổn định, nâng cao thu nhập cho bà con.

Thái Bình do Thai Binh Seed xây dựng đến nay đã được ngành Nông nghiệp và nông dân cả nước biết đến. Hàng năm, Thai Binh Seed cung ứng cho bà con nông dân các giống lúa 22.000 tấn giống cây trồng, trong đó chủ lực là các giống lúa năng suất, chất lượng cao. Thành công trong xây dựng thương hiệu giống lúa Thái Bình nhưng gần 14 năm qua ông Báo vẫn luôn “đau đầu” đi tìm lời giải: tại sao quê lúa lại chưa có thương hiệu gạo? Câu hỏi đó khiến ông phải thể độc, phải quyết tâm... và đáp án do ông tìm ra giống lúa để xây dựng thương hiệu gạo Niêu vàng đã thành công bước đầu.

(còn nữa)
NGUYỄN BÌNH - LƯU NGÀN

“Liều” từ tâm

Sinh ra và lớn lên trên mảnh đất chua mặn xã Thái Thụy (Thái Thụy), tuổi thơ của ông Báo gắn liền với những bữa đói nhiều hơn bữa no. Đồng ruộng chua mặn nên lúa thường xuyên mất mùa, chứng kiến cảnh nông dân thiếu thóc, gạo, chạy ăn từng bữa, ước có một bữa cơm no không chỉ riêng ông mà là tình cảnh chung của nông dân lúc bấy giờ. Đang tuổi ăn, tuổi lớn,

học hành, nghe theo tiếng gọi của Tổ quốc, Trần Mạnh Báo đã gác bút nghiên lên đường bôn ba quân đánh Mỹ để góp sức bảo vệ quê hương, đất nước. Trong những trận quyết chiến với quân giặc, ông Trần Mạnh Báo đã bị thương nặng. Trở về quê hương mang trên mình vết thương của chiến tranh, học hành dang dở, cái đói nghèo lại bủa vây ông. Sinh ra và lớn lên ở quê hương 5 tấn, tại sao nông dân lại không

đủ gạo ăn? Câu hỏi đó càng thôi thúc ông phải học hành, phải đem kiến thức áp dụng vào đồng ruộng để tăng năng suất cây trồng, góp phần giúp nông dân được “ăn no, mặc ấm”. Trần Mạnh Báo lao vào đèn sách, rồi tốt nghiệp Đại học Nông nghiệp để thực hiện điều trần trở của mình. Năm 1987, ông Báo công tác tại Trại giống lúa cấp 1 Đồng Cơ (Tiền Hải). Đây là cơ hội để ông áp dụng kiến thức học được

Bà Nguyễn Thị Minh Nguyệt, Phó Chi cục trưởng Chi cục Thủy sản

Ngoài các địa phương ở Hưng Hà, một số địa phương trong tỉnh cũng đã có hiện tượng cá nuôi lồng bị chết rải rác. Để hạn chế ảnh hưởng của mưa lũ đối với nuôi cá lồng trên sông, các địa phương cần thường xuyên nắm bắt diễn biến của thời tiết, nhất là cảnh báo lũ trên sông, thông báo kịp thời đến hộ nuôi để chủ động phòng tránh. Hướng dẫn hộ nuôi cá lồng thu hoạch cá đã đạt kích cỡ, không thả bổ sung cá giống trong thời gian mưa lũ. Thường xuyên kiểm tra lồng bè, gia cố lưới lồng, bổ sung lưới chắn trên nắp lồng để tránh thất thoát cá khi có lũ. Chủ động phương tiện, dụng cụ sẵn sàng xử lý tình huống phát sinh.

Ông Đào Văn Thống, Phó Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Độc Lập (Hưng Hà)

Toàn xã hiện có 56 lồng nuôi cá trên sông. Do nước về ban đêm cộng với lưu tốc dòng chảy mạnh đã làm nhiều lồng cá bị hư hỏng, cá chết. Ước tổng thiệt hại toàn xã khoảng hơn 800 triệu đồng, trong đó gia đình ông Học bị thiệt hại nhiều nhất. Ngay khi xảy ra tình trạng trên, HTX đã xuống nắm tình hình, động viên bà con nhanh chóng thu dọn rác, cải tạo vệ sinh khu vực lồng cá, đồng thời khuyến cáo bà con theo dõi sát tình hình mưa lũ trước khi thả cá nuôi.

Bà Chế Thị Xuân, xã Độc Lập (Hưng Hà)

Nước đục cộng với rác thải chui vào đáy lồng làm cá bị mắc kẹt và chết. Gia đình đã huy động lực lượng để thu gom rác thải, mua thêm dây buộc gia cố lồng bè nhưng rác vẫn tiếp tục dồn về ứ đọng tại khu vực lồng nuôi làm môi trường nước bị ảnh hưởng. Hiện cá của gia đình ngày nào cũng bị chết. Giá bán cá cũng bị giảm gần chục giá so với trước. Chúng tôi mong có sự hỗ trợ của địa phương và ngành chức năng để nhanh chóng khôi phục sản xuất.

HƯNG HÀ Xuất hiện cá lồng bị chết

Từ ngày 20/7/2017 đến nay, tại một số địa phương trên địa bàn huyện Hưng Hà xuất hiện tình trạng cá lồng trên sông bị chết rải rác, điển hình là tại xã Độc Lập. Nguyên nhân ban đầu được xác định là do ảnh hưởng của đợt xả lũ với lưu lượng nước lớn và kéo dài.

▲ Rác tạp dross ứ gây ảnh hưởng đến nuôi cá lồng trên sông.
▶ Hộ nuôi cá lồng ở xã Độc Lập (Hưng Hà) với cá chết.

Gia đình ông Nguyễn Đức Học, thôn Đồng Phú, xã Độc Lập có hơn 20 lồng, nuôi chủ yếu là cá lăng, trắm, chép, điều hồng mới được hơn 2 tháng. Ông Học cho biết: Mặc dù đã được thông báo trước để chủ động bảo vệ tài sản và cá nuôi song nước về với lưu lượng rất mạnh kéo theo nhiều rác

- Khi nước lũ về, tùy theo tình hình dòng chảy, độ đục, sức khỏe của cá nuôi, khuyến cáo người nuôi giảm 50% lượng thức ăn hoặc ngừng cho ăn. Kiểm tra, thu gom liên tục lượng rác thải để vệ sinh và tránh dồn ứ lồng nuôi. Vệ sinh phủ sa đọng ở đáy lồng. Tốt nhất nên chuyển cá vào ao hoặc lồng dự phòng ở cuối bè nuôi tránh thiệt hại.
- Sau lũ, khẩn trương tiến hành tu sửa phao, lưới lồng, dây neo... Dùng vôi, iodine khử trùng trong và ngoài khu vực nuôi cá lồng. Kiểm tra sức khỏe cá nuôi, bảo đảm chất lượng thức ăn, đồng thời chú ý phòng bệnh cho cá. Trong mùa mưa lũ không thả cá giống xuống lồng nuôi.

CHI CỤC THỦY SẢN THÁI BÌNH

kiến một số lồng cá của gia đình bị ép xô lệch, rác trôi vào gắm lồng làm cá bị mắc kẹt và chết. Trong số những lồng cá bị ảnh hưởng, nặng nhất là 4 lồng nuôi cá lăng bị chết khoảng hơn 7 tấn cá. Ngoài ra, cá ở một số lồng nuôi khác cũng bị chết vì môi trường nước bị ô nhiễm do rác thải, cá chết gây ra. Tổng thiệt hại của gia đình ông Học tính đến thời điểm này hơn 600 triệu đồng.

Ngoài gia đình ông Học, tại xã Độc Lập còn có gia đình ông Nguyễn Đức Chung có 5 lồng bị rác tạp trôi đầy đáy lồng làm cá bị ảnh hưởng. Các lồng nuôi chủ yếu là cá trắm cỏ và cá lăng, cá từ 1 - 1,5kg. Tuy nhiên, gia đình ông Chung đã kịp thời chuyển cá sang lồng khác nên hạn chế được thiệt hại. Gia đình ông Lê Trọng Đai có 2 lồng bị méo do lưu tốc dòng chảy mạnh. Cá nuôi chủ yếu là cá rô phi giống, cỡ 30 - 40 con/kg và cá lăng, cá chép từ 1 - 1,5kg/con. Mặc dù gia đình ông Đai đã di chuyển cá sang các lồng phía cuối dòng chảy song hiện tại cá đang có hiện tượng chết rải rác. Tại xã Tân Lễ, gia đình ông Trần Ngọc Dũng có 4 lồng nuôi cá trắm cỏ, ước khoảng 2 tấn cũng bị ảnh hưởng và hiện cá đang chết rải rác.

Theo ông Hoàng Minh Giang, Chi cục trưởng Chi cục Thủy sản: Do ảnh hưởng của việc xả lũ hồ Hòa Bình từ ngày 18/7/2017 làm cho lưu lượng nước chảy về các sông lớn, lưu tốc dòng chảy mạnh, lượng phù sa nhiều và kéo dài gây tác động xấu đến hoạt động nuôi cá lồng. Trước tình hình trên, Chi cục đã ban hành công văn thông báo về hạn chế ảnh hưởng của mưa lũ đối với nuôi cá lồng trên sông. Cử cán bộ chuyên môn xuống nắm tình hình tại các lồng nuôi cá. Phối hợp với phòng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện, chính quyền địa phương hướng dẫn hộ nuôi thu hoạch những lồng cá đạt kích cỡ thu hoạch để giảm thiểu thiệt hại. Đối với những lồng bị ảnh hưởng lớn do dòng chảy, hướng dẫn người nuôi chuyển cá vào ao hồ trong đê, đợi hết đợt lũ lại chuyển ra ngoài lồng. Bên cạnh đó, khuyến cáo chủ hộ thường xuyên vệ sinh rác tạp phía đầu lồng nuôi và vệ sinh phủ sa bám trên lưới lồng, treo các túi với phía trước cụm lồng nuôi để hỗ trợ việc vệ sinh môi trường nuôi, hạn chế tình trạng cá bị chết gây thiệt hại cho các hộ nuôi.

MAI THƯ